

Or-competenties (2)

Omgevingsbewustzijn

In deze artikelenreeks staat telkens een competentie centraal die voor de or belangrijk is. Deze keer is dat Omgevingsbewustzijn.

Door Camiel Schols en Brigitte Diderich

Als je lid bent van een or, krijg je te maken met zeer diverse onderwerpen. Je bent niet alleen meer bezig binnen jouw onderdeel van het bedrijf als medewerker met een bepaalde taak. Nee, je houdt je nu ook bezig met alles wat er binnen en buiten de organisatie van belang is. Een directeur moet deze kennis ook heb-

ben en maakt daarbij gebruik van zijn hr-manager, zijn arbodeskundige, de controllers en beleidsadviseurs.

En hoe doen jullie dat als or? Vinden jullie dat je de kennis over al deze onderwerpen zelf moet beheersen of haal je deze kennis (deels) van buiten?

We zoomen eens in op over welke kennis het nu eigenlijk gaat.

Interne kennis

Om zicht te krijgen op wat er binnen de organisatie gebeurt, is het belangrijk om het beleidsplan van de organisatie goed door te lezen. Dit strategisch plan heeft vele namen: strategisch beleidsplan, meerjarenplan, kadernota, visiedocument; en hoe heet het bij jullie?

Op basis van dit beleidsplan worden vaak jaarplannen op afdelingsniveau opgesteld. Ook die moet je bestuderen en je moet kijken naar de samenhang en afstemming met het beleidsplan. Natuurlijk leg je daar ook de begroting naast.

Zo krijg je zicht op wat belangrijk wordt gevonden in jouw organisatie, waar jullie de accenten gaan leggen en wat je te doen staat als or.

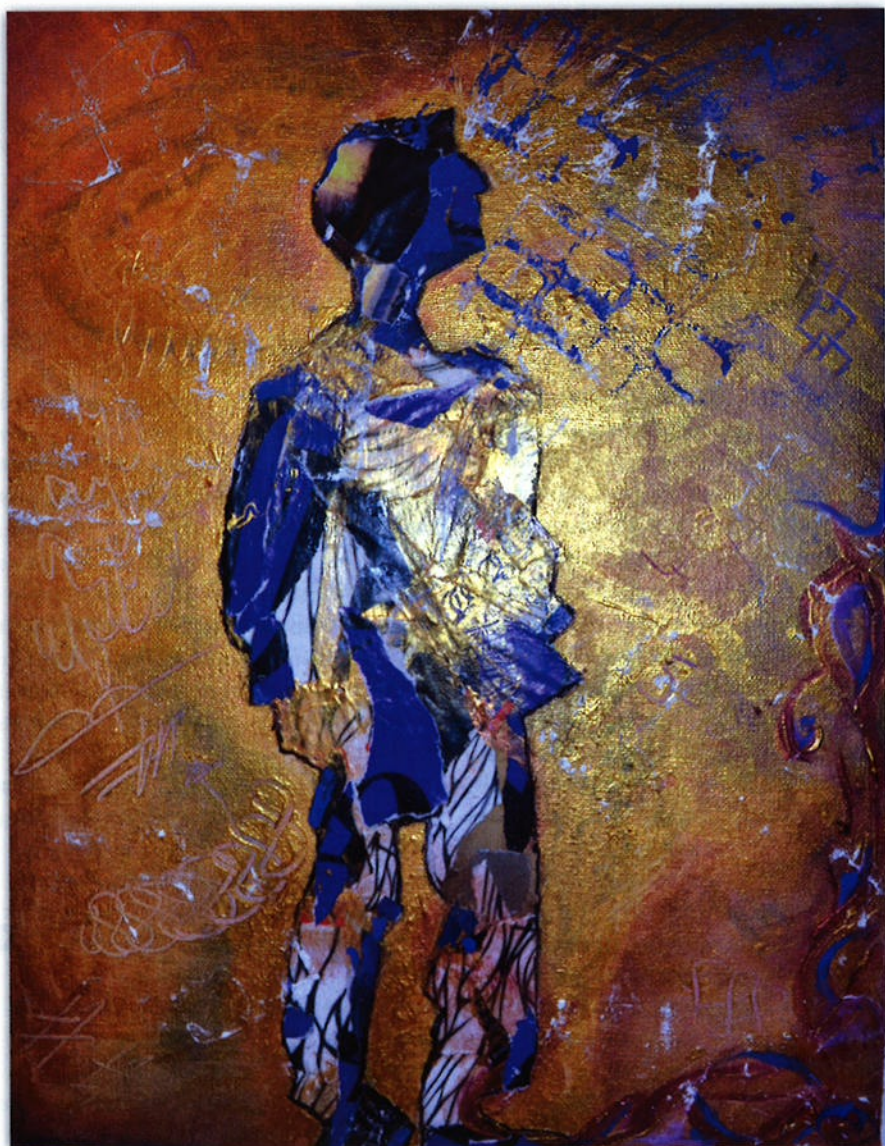
Leg ook je oor te luister bij beleidsadviseurs en de hr-adviseur. Waar zijn ze mee bezig? Welke ontwikkelingen zijn er gaande binnen de organisatie? Ook het benutten van het artikel 24-overleg zorgt ervoor dat je op de hoogte blijft van interne zaken en ontwikkelingen.

Externe kennis

En als je dan eenmaal als or lid een beetje gewend bent, wordt het tijd om over de muren van de or heen te kijken. De belangrijkste thema's waar een or mee te maken krijgt zijn hrm en arboaangelegenheden. Het is niet voor niets dat or's vaak ook commissies hebben met deze onderwer-

Omgevingsbewustzijn:

Laten blijken goed geïnformeerd te zijn over maatschappelijke, politieke en economische ontwikkelingen en deze kennis effectief benutten voor het or-werk.



Illustratie: Angèle Evers, Angele.evers@gmail.com

pen. Het is slim om gebruik te maken van de kennis binnen je eigen organisatie door samen te werken met een arbodeskundige, of deze af en toe uit te nodigen voor jullie vergadering, omdat deze vaak al eerder op de hoogte is van deze (externe) kennis. Een hr-adviseur kan ook veel duidelijkheid verschaffen over nieuwe regelingen en de toepassing en uitwerking daarvan. Soms zit een hr-adviseur standaard aan tafel bij de overlegvergadering. Maar de sfeer en inhoud kunnen heel anders worden als je deze persoon eens gericht uitnodigt in een or-vergadering of een training om een onderwerp wat verder uit te diepen.

Wat betreft hrm en arboaangelegenheden en actuele ontwikkelingen zullen jullie ook echt zelf op zoek moeten gaan om een kritische blik en mogelijke andere invalshoek te kunnen leveren als ondernemingsraad. Dat betekent dat jullie regelmatig cursussen moeten volgen om competentier te worden en op de hoogte te blijven.

Cao en vakbond

Welke ontwikkelingen spelen er binnen de vakbonden en wat betekent dit voor de nieuwe cao's?

Aangezien er zaken in de cao staan die een or moet oppakken zoals duurzame inzetbaarheid, flexibele contracten, het nieuwe werken, et cetera, moet je bekend zijn met de cao.

Het kan handig zijn om een vakbondsbestuurder uit te nodigen in een or-vergadering, of een lid van het Georganiseerd Overleg (als je bij de overheid werkt). Maar er kunnen ook vakbondsleden of kaderleden in jullie ondernemingsraad zitten die hier meer over kunnen vertellen. Bekijk ten slotte samen wat je met deze kennis gaat doen en wat dit betekent voor jullie or-agenda of jaarplan.

Tips

- Zorg dat je een abonnement hebt op een vaktijdschrift zoals OR informatie, Praktijkblad Ondernemingsraden of OR Rendement en/of maak gebruik van de tijdschriften die in de organisatie aanwezig zijn.
- Ga regelmatig naar congressen en beurzen die speciaal voor de or worden georganiseerd. Daar kun je speciale workshops volgen en blijf je op de hoogte van

de laatste ontwikkelingen. Ook hr- of arbocongressen kunnen interessant zijn.

- Nodig regelmatig mensen uit voor jullie or-vergadering of tijdens een maatwerktraining die informatie delen. Dat kunnen mensen binnen jullie organisatie zijn die iets komen vertellen over bijvoorbeeld de begroting of de werkkostenregeling, maar ook deskundigen van buiten over bijvoorbeeld pesten op de werkplek of zelfroosteren.

- Neem deel aan verschillende projectgroepen of werkgroepen binnen de organisatie. Zo blijf je op de hoogte van wat er speelt en ben je als ondernemingsraad tevens op tijd op de hoogte en kan je eventueel invloed uitoefenen als dat nodig is.

- Als het gaat om de interne kennis is het gebruik maken van het eigen netwerk ook belangrijk. Leg je oor te luister of vraag gericht naar wat er speelt en wat mensen bezig houdt.

- Ga het gesprek aan met de raad van toezicht en bespreek met elkaar hoe hij aankijkt tegen de toekomst van de organisatie en hoe jullie dat zien.

- Maak eens een SWOT-analyse. Zo leer je ook wat breder kijken naar de ontwikkelingen binnen en buiten de organisatie. Jullie kunnen dit ook samen met de bestuurder doen. Of beide SWOT-analyses eens naast elkaar leggen en de verschillen en overeenkomsten bespreken.

- De bestuurder gaat vaak een keer per jaar de hei op met het managementteam om de strategie te bespreken voor het komende jaar. Hier wordt ook vaak een SWOT-analyse gemaakt. Bespreek of je hierbij kan aansluiten of bij een deel van zo'n heidag. Zo leer je ook breder kijken.

Relatie met andere competenties

De competentie omgevingsbewustzijn heeft een samenhang met de competentie analytisch vermogen en oordeelsvorming. Want je moet eerst beschikken over informatie en kennis (omgevingsbewustzijn). Daarna moet je kijken wat er belangrijk is (analytisch vermogen). Vervolgens ga je de belangrijkste opties wikkelen en wegen en een keuze maken (oordeelsvorming).

Testje

3 of meer kruisjes bij JA

Je bent iemand die is geïnteresseerd in de buitenwereld en de directe wereld om je heen.

Je weet deze informatie op de juiste waarde te schatten, een selectie te maken en deze op de or-agenda te plaatsen.

Je neemt initiatief en bent pro-actief in het vergaren van kennis en deelt deze kennis binnen de or.

0 tot 3 kruisjes bij JA

bepaal voor jezelf welk aandachtsgebied jij interessant vindt en waar je je verder in wilt verdiepen. Ga daarvoor naar een cursus.

Lees minimaal één vaktijdschrift en focus je daarbij op jouw aandachtsgebied. Wat kun je met dit onderwerp binnen de ondernemingsraad? Bespreek dit met een collega of zet het op de agenda.

Kijk verder naar de tips in dit artikel. ➔

Camiel Schols en Brigitte Diderich zijn trainer/adviseur bij SBIFORMAAT
camiel.schols@sbiformaat.nl;
brigitte.diderich@sbiformaat.nl

Test je omgevingsbewustzijn	ja	nee
Ik verzamel artikelen, tijdschriften en krantenartikelen die voor de or van belang zijn en verspreid deze.		
Ik weet wat er speelt binnen de organisatie en welke krachten er een rol spelen.		
Ik kan de ontwikkelingen die op de organisatie afkomen, inschatten op belangrijkheid zodat wij hier als or op in kunnen spelen.		
Ik zet vaak thema's die belangrijk zijn, op de agenda van de or.		
Ik ben op de hoogte van actuele thema's en onderwerpen die voor de or van belang zijn.		